

Alte Drucke

**F. IOAN. DVNS || SCOTI, || DOCTORIS SVBTILIS, || ORDINIS
MINORVM, || Theologorum omnium || PRINCIPIS, ||
Disputationes Collationales. || Nuperrime à ...**

Duns Scotus, Johannes

Venetiis, 1580

DISPVTAT. XXIX.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150343

DISPUTAT. XXIX.

Utrum voluntas in diuinis, ut concors sit principium formale spiritalium di spiritum sanctum.

VTAVM voluntas in diuinis, ut concors sit principium formale spirandi spiritum sanctum. ¶ Arguitur quod non, quia nulla potentialiter actiua, in quantum talis, est principium formale productuum productionis necessariae, voluntas ut concors est huiusmodi, ergo. Probatio antecedentis, quia secundum philosophum. 6. Ethic. actiuum distinguitur a factiui, & quia actiuum non habet terminum alium ab actu, potentia autem factiua seu practica habet alium terminum, ipsam productionem, sed voluntas ut concors est actiua, ergo ut est sic, non est productiua. Minor pater, quia non est concors, nisi per velle, sed velle est actio manens in agente. ¶ Item, quid intelligitur per concors, aut dicit aliud a voluntate re vel ratione, aut nihil. Si nihil, habeo propositum, videlicet quod voluntas absoluta sumpta absque aliquo addito est principium &c. Si aliquid ratione, aliquid rationis esset principium &c. & tunc etiam alia persona ad esse suum reale supponeret aliquid rationis. Si sit aliquid re, haec non esset, nisi relatio, & tunc plures essent relationes in diuinis quam communiter ponuntur a Doctoribus.

Art. 1. de trin. cap. 2. amor inuicibilissimus non potest esse, nisi in amore mutuo, sed hoc est voluntati ut concordat. ¶ Ad primum dico, quod quia voluntas in volendo

nihil producit, ideo manet secunda ad producendum.

CONTRA, nulla potentia habens actum adequatum potest habere alium, sed voluntas diuina habet actum adequatum, scilicet velle infinitum. ergo. ¶ Dicitur, quod verum est alium vniuersalem & eiusdem rationis. Sed istud non videtur valere, quia ex eo, quod potentia est adequata actu suo, & per actum infinitum adequatum non potest in alium. ¶ Ad secundum potest esse relatio realis, & tunc est eadem, quod spiratio actiua, vel relatio rationis per comparisonem patris ad filium, & conuerso.

CONTRA, principium formale productionis spiritus sancti praesupponitur spiritui sancto, & per consequens, ut sic non dicit respectum ad spiritum sanctum, quia spiritus sanctus intelligitur non esse.

¶ Item, arguitur quod non ut concors, quia quibuscumque suppositis, voluntas ut concors est ratio formalis producendi spiritum sanctum. ista supposita producant spiritum sanctum, ut concordes. si igitur ratio formalis producendi spiritum sanctum patri & filio est voluntas ut concors, igitur ut concordantes producant, & ita non ut distincti, ergo non sunt vnum principium producendi spiritum sanctum contra Augustinum. ¶ Item, ratio formalis proxima respectu productionis spiritus sancti, est distincta in patre & filio, ergo pater & filius sunt distincta principia. Probatio antecedentis, quia secundum te voluntas non absolute sumpta, sed sub actu impendendi gratuite vel rependen-

Disputat. H den-

dendi hoc est, sub amore filij debito ad patrem, & sub amore gratuito patris ad filium, est ratio formalis proxima. Nunc autem sub isto actu tēdit in obiecta, ut duo, velle enim patris tendit in filium, & ut est filii tendit in patrem. ¶ Dicitur q̄ terminus est vnus, vel volitio vna secundum rem, distincta tamē secundum rationem, sicut eadem via est ab athenis ad thebas &c.

CONTRA, quæro. an pater vt diligit filium est principium totale produciendi spiritum sanctum, quod non potest dici, quia tunc filius nihil faceret, vel esset superfluous, tunc enim spiritus sanctus esset ab aliquo, quo non existente nihil minus esset, aut partiale, quia tunc imperfectum principium, & erunt sicut duo trahentes nauem, quod est inconueniens. ¶ Dico, q̄ pater est totale principium secundum rem.

CONTRA, voluntas est res & non sic est principium, sed vt concors secundum te, hoc est sub duplici respectu, vt dictum est, sed voluntas non potest esse formale quo, sub isto duplici respectu, nec in patre, nec in filio. ergo neuter erit principium totale secundum rem, sed quodlibet partiale.

¶ Item, si voluntas est principium formale, tunc essentia habetur in filio, & spiritu sancto æquiuoce, quia filius produciatur essentia absolute, quia essentia est principium formale produciendi filium, sed non est formale principium produciendi spiritum sanctum, sed voluntas vt concors, & productio tūc dicitur æquiuoca, quando pro-

ductum non assimilatur principio productiuo.

CONTRA, * illud quod alibi dicebatur in quæstione, q̄ amor iucundissimus, non potest esse nisi amore mutuo, quia amor iucundissimus est beatificus, alias voluntas non quietaretur ibi, sed pater non beatificatur videndo filium, sed essentiam suā. ergo non oportet, q̄ amor iucundissimus sit mutuos.

DISPUTATIO. XXX.

Verum alia a Deo sint volūta necessaria ab eo ad essē existentia.

VERUM alia a Deo sint volūta necessaria ab eo ad existentia. ¶ Quod sic, quia immutabiliter volūta, necessario sunt volūta, sed sunt immutabiliter volūta, quia ab æterno, quod autem est æternum, & immutabile. ergo &c. quia si non necessario voluit ea, ergo possibile est Deū eo nō velle ea, ergo voluntas eius se habet ad vnum liber, & ita imperfecta. ¶ Dī, q̄ non, & per hoc adducitur Anselmus. Cur Deus homo.

¶ Item, voluntas est respectu finis, & essentialē ordinem habet ad finem, ideo in finem fertur, sed non habet necessariam habitudinem, nec essentialē ordinē ad alia, quæ sunt ad finem. ergo non necessario sunt volūta.

AD PRIMVM, non sunt mutabiliter volūta, nec sunt ab æterno volūta, quia ibi est temporale connotatum.

¶ Ad secundum, non est imperfecte in voluntate, sed effectū.

CON.